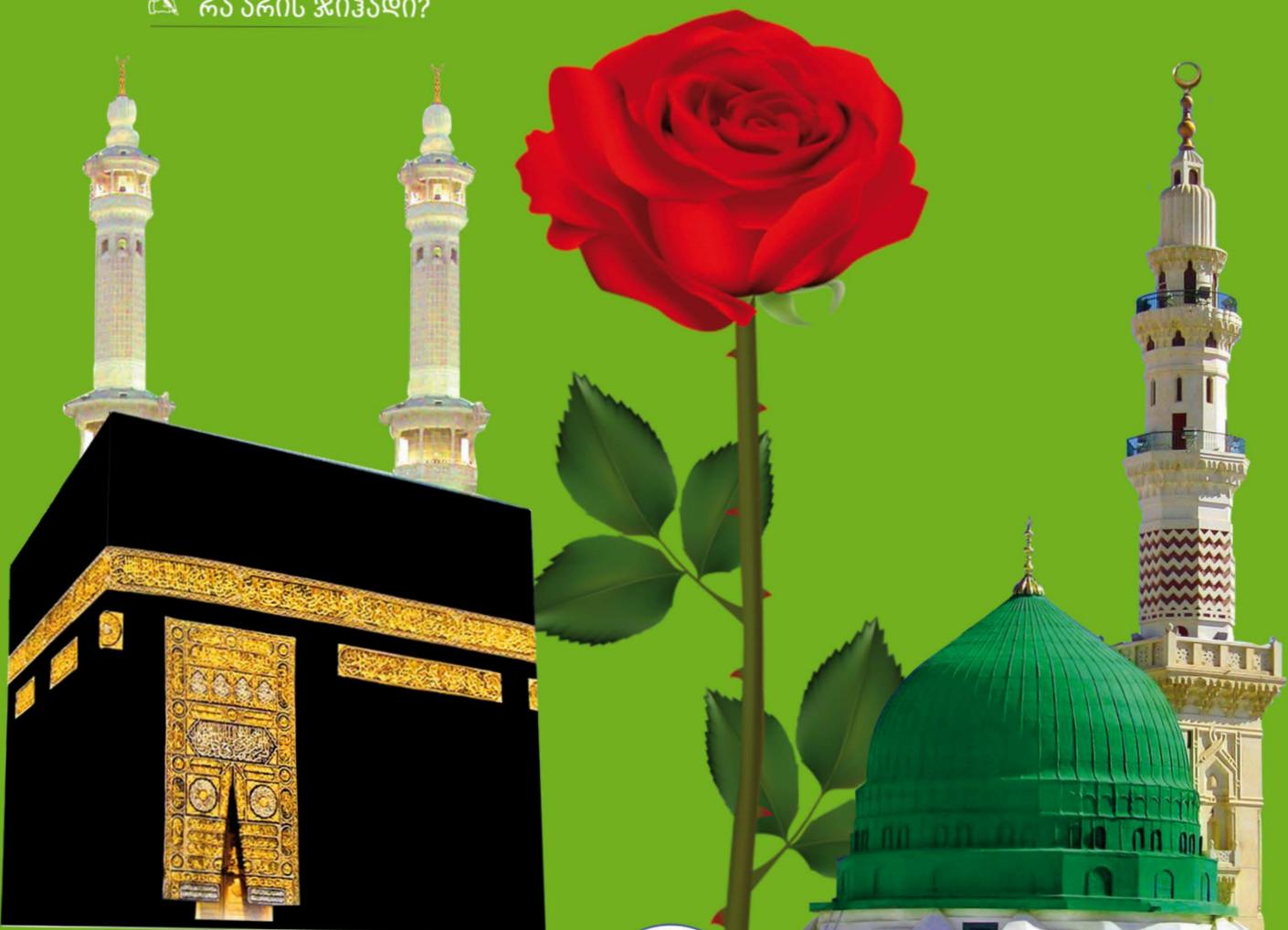

ქართველი მუსლიმები

- » სამყაროსტვის ცყალობად მოვლენილი შუაგავალი მუპამიედი ს.ა.ს.
- » აღლაპისადმი მაღლიერების გამოხატვა
- » „განათლებული“
- » სულიერი ქმრა: ნუსილისა და სისარულის გაზიარებაა
- » რა არის ჯილდი?

წინამდებრი

ძვირფასო მკითხველებო, მოგესალმებით მოწყალე და მწყალობელი უზენაესი ალლაპის სახელით! უზენაესმა ალლაპმა მისი წყალობა, მფარველობა და ბარაქა არ მოგაკლოთ; სამყაროს წყალობად მოვლენილ მუჰამმედ შუამავლის (ს.ა.ს.) მიმღევრობისთვის მარადიული პატივი გვიბობა უდიდესმა ალლაპმა. ამისთვის ალლაპს მარადიულად უნდა უძღვნათ ქება-დიდება და მადლიერი ვიყოთ მისი!

უზენაესმა ალლაპმა, უბადლო და სამაგალითო პიროვნების სახით, კაცობრიობას სამუდამო სიმშვიდე და ჭეშმარიტების უჯკობი სინათლე უძღვნა. ის არის შუამავალთა რგოლის ბეჭედი; შუამავალთა შორის რჩეული შუამავალი; ალლაპის უსასრულო ლოცვა და სალამი მას!

უდიდესმა ალლაპმა მუჰამმედ შუამავალი (ს.ა.ს.) კაცობრიობას ყველაზე კრიტიკულ მომენტში მოუვლინა, იმ დროს, როცა სამყარო უმეცრებისა და უსამართლობის ბურუსში იყო გახვეული. ალლაპმა მუჰამმედ შუამავალი (ს.ა.ს.) კაცობრიობას, უცოდინრობის, უვიცობის, დაუნდობლობისა და საზოგადოების გადაგვარების, თავიანთი უვიცობით პირუტყვის დონემდე დაცემული ადამიანების პერიოდში სამყაროს წყალობად აჩუქა.

„და არ წარგვიგზავნიხარ შენ თუ არა მოწყალებად სამყაროთათვის“. (სურა ენბია, 21/107)

ეს ისეთი წყალობაა, რომლის სიყვარულითა და თანაგრძნობითაც განმსჭვალულია არა მარტო კაცობრიობა, არამედ ყველა სულიერი თუ უსულო არსება.

ეს ის წყალობაა, რომლის მეშვეობითაც არა მარტო შუამავალი, არამედ უსასრულო

ჭეშმარიტების გზის მაჩვენებელი ყურანი გვებოდა.

მუჰამმედ შუამავალი (ს.ა.ს) იყო, არის და იქნება კაცობრიობისთვის ნამდვილად უბადლო მაგალითი, რადგან მან გვიჩვენა განუმეორებელი მაღალი მორალისა და ზნეობრიობის უმაღლესი მწვერვალი. მის შესახებ უზენაესი ალლაპი ბრძანებს:

„ვფიცავ, ალლაპის შუამავალი კარგი მაგალითი იყო თქვენთვის, ვინც ისწრაფვონდა ალლაპისკენ და უკანასკნელი დღისკენ და ხშირად ახსენებდა ალლაპს“. (სურა აჰზაბი, 33/21)

„და უეჭველად, შენ ადგახარ უმაღლეს ზნეობას!“ (სურა ყალემი, 68/4)

ჩვენი სიცოცხლის განმავლობაში გულში ყოველთვის მუჰამმედ შუამავალი (ს.ა.ს.) უნდა გვყავდეს და ის უნდა იქცეს ჩვენი სიცოცხლის ნანილად. ის, როგორც უბადლო პიროვნება, თითოეული ჩვენგანის პიროვნებად ჩამოყალიბებაში, ერთადერთი მაგალითი უნდა იყოს.

კაცობრიობის ისტორიაში შეუძლებელია მოიძებნოს მუჰამმედ შუამავლის (ს.ა.ს.) მსგავსი ყოველმხრივ განათლებული, სულგრძელი და მისხალ-მისხალ აწონილ-გაწონასწორებული ხასიათის მქონე პიროვნება. უზენაესმა ალლაპმა კაცობრიობას უბოძა ყველაზე დიდი სრულყოფილება: წმინდა, სპეტაკი, უმანკო, დახვენილი, ნატიფი და სამაგალითო ცხოვრებით მცხოვრები მუჰამმედ შუამავალი (ს.ა.ს.). მისი ცხოვრება განკითხვის დღემდე მთელი კაცობრიობისათვის უბადლო მაგალითი იქნება.

ზურაბ მიქელაძე

სამყაროსთვის წყალთბად მთკლენილი შუამავლი მუპამეგდი ს.ა.ს.

უდიდესმა ალლაჰმა, შუამავლების გვირგვინად მოვლენილი მუჰამმედ შუამავლის (ს.ა.ს.) მიმდევრობისთვის, მარადიული პატივი გვიბოძა, ამისათვის ალლაჰს მარადიულად ქება-დიდება უნდა ვუძღვნათ და მისი მადლიერი ვიყოთ.

უზენაესმა ალლაჰმა, უბადლო და სამაგალითო პიროვნების სახით, კაცობრიობას სამუდამო სიმშვიდე და ჭეშმარიტების უჭკნობი სინათლე უძღვნა. ალლაჰის ლოცვა და სალამი მას! მთელი სამყარო ელოდა მუჰამმედ შუამავლის (ს.ა.ს.) ამქვეყნად მოვლენას, რადგან კაცობრიობა დაღლილი იყო უმეცრებისა და წარმართების უსამართლობით. ბოლოს და ბოლოს ეს დღეც დადგა. მუჰამმედ შუამავლის დაბადებამ 571 წლის რაბილულ ევველის მთვარის 12-ში, დილას, მზის ამოსვლამდე, კაცობრიობას ბედნიერება მოჰყვარა.

ალლაჰმა ის უკანასკნელ შუამავლად გამოგზავნა დედამინაზე და მისი

სახელი კაცობრიობას არასდროს დაავიწყდება. იგი ერთ-ერთ პადისში ბრძანებს: მე წარმოგზავნილი ვარ, რათა კაცობრიობას უუჩევნო ზნეობრივი და მორალური თვისებების ყველაზე მაღალი ხარისხი".

ეს ისეთი წყალობაა, რომლის სიყვარულითა და თანაგრძნობით განმსჭვალულია არა მარტო კაცობრიობა, არამედ ყველა სულიერი თუ უსულო არსება.

ეს წყალობა, ჩვენს გონებასა და გულებში, სიცოცხლის უსასრულო ელექტრიკა. მან უძღვნა კაცობრიობას ყველაზე გამორჩეული მეხოტბები, როგორც უსასრულო სიუხვისა და უძვირფასესის წყარო.

ესაა წყალობა, რომლის მეშვეობითაც არა მარტო შუამავლი (ს.ა.ს.), არამედ უსასრულო ჭეშმარიტების გზის მაჩვენებელი ყურანი გვებოდა.

ესაა წყალობა, რომელიც უვიცობის ხანაში, დაუმორჩილებლობის კვამლის ბურუსში ჩაძირულ და სულით განამებულ ადამიანებს, მის მიერ გახსნილი ცოდნის კარებიდან, უსაზღვრო და უკიდეგანო ცისკენ გაფრენაში დაეხმარა და ახალი სიცოცხლით სუნთქვა დააწყებინა. კაცობრიობის გულექვაობა მისი ხელების შეხებით გალხვა. გულები, რომლებიც ჭუჭყითა და უანგით იყო დაფარული, მისი მეშვეობით სიყვარულის აკვნად იქცა. ის მთელი სამყაროსთვის მიღლვნილი წყალობაა, საჩუქარია, ძღვენია. ის არის სამყაროსთვის წყალობად მოვლე-

ნილი შუამავალი.

კაცობრიობის ისტორიაში მუჰამმედ შუამავალი (ს.ა.ს) ერთადერთი ადამიანია, ვისი ცხოვრება და მოღვაწეობა დაწვრილებით იქნა შესწავლილი და მომავალ თაობებს გადაეცა. მისი ყოველი ქცევა, ყოველი ნაბიჯი, ყოველი სიტყვა და მოქმედება, შინაგანი სამყარო, სულიერი გრძნობები და ხასიათის ცვლაც კი, მისი ერთგული თანამოაზრების მეხსიერებაში ჩაიბეჭდა. საყვარელი შუამავლის (ს.ა.ს.) სახე, ყოველი მისი მოძრაობა და მოქმედება, მისი მიმდევრების ყოველდღიურ ცხოვრებაზე უზარმაზარ ზეგავლენას ახდენდა. ალლაჰმა ადამიანებს ნიმუშის ასაღებად, მუჰამმედ შუამავლის (ს.ა.ს.) სახით, საუკეთესო თვისებების მატარებელი ადამიანი გამოუგზავნა, რომლისგანაც შეიძლება ავიღოთ ისეთი მაგალითები, როგორიცაა: ალლაჰმა მიმართ მადლიერებისა და კამაყოფილების გრძნობა, მოთმენა, ხელგაშლილობა, სიკეთე, წონასწორობის შენარჩუნება, პატივისცემა, დაფასება და სხვა. უზენაესი ალლაჰმა მიერ გამოგზავნილი მუჰამმედ შუამავლის (ს.ა.ს) ცხოვრება ჩვენი პლანეტის ყველა ხალხისათვის უმნიკვლო ნიმუშს წარმოადგენს, ვინაიდან სამყაროს გამჩენი ყურანში ბრძანებს:

„ალლაჰმა შუამავალი თქვენთვის სანიმუშო მაგალითი იყო, მათთვის, ვისაც ალლაჰმა და განკითხვის დღის იმედი აქვს და მოწინებით ასესენებს მას (ალლაჰმა).“
სურა ალ-აჰზაბი, აიათი 21.

მუჰამმედ შუამავალმა (ს.ა.ს) ცხოვრების ყველა საკითხში ისეთი სანიმუშო მაგალითი გვიჩვენა, რომლის მიღწევაც მხოლოდ ადამიანს შეუძლია. მის ყოველ მოქმედებაში ყველაზე საუკეთესო სილამაზე იგრძნობა. ამიტომ ყოველ ადამიანს შეუძლია მუჰამმედ შუამავლის (ს.ა.ს) სუნნეთიდან მისთვის საუკეთესო მაგალითი გადმოიღოს. მუჰამმედ შუამავლის (ს.ა.ს) ქცევები, ვარდების ისეთი ლამაზი თაიგულია, საიდანაც ყოველ ადამიანს მისთვის სასურველი ყვავილის ამორჩევა შეუძლია.

მუჰამმედ შუამავლის (ს.ა.ს) ცხოვრება ყველა ადამიანისთვის სამაგალითოა, რადგან ალლაჰმა ის ობლად გააჩინა, ყოველ-

გვარი ცხოვრების გამოცდილება მისცა და საბოლოოდ ადამიანისთვის შესაძლებელ მაქსიმალურ ზღვრამდე მიიყვანა. ის ჯერ ალლაჰმა შუამავალი (ს.ა.ს.) გახდა, შემდეგი — სახელმწიფოს მეთაური. ამიტომ მას მრავალი საბედისწერო ნაბიჯის გადადგმა და ურთულესი საქმის გაკეთება მოუხდა. უზენაესმა ალლაჰმა ყურანში შუამავალი მუჰამმედი (ს.ა.ს) წარმოადგინა, როგორც „უსვაი ხასანა“, რაც „საუკეთესო ნიმუშს“ ნიშნავს. ადამიანისთვის, ყველაზე ძვირფასი ხელჩასაჭიდი, ალლაჰმა მიერ გამოგზავნილი ყურანია, რომლის მიმდევარი ყოველი შეცდომისგან დაცულია. წმინდა ყურანი ყველაზე ძლიერად სწორედ მუჰამმედ შუამავლს (ს.ა.ს.) ესმოდა და ის თითოეულ ნაბიჯს ყველთვის მის მიხედვით დგამდა. ამიტომ ადამიანისთვის ყველაზე ძვირფასი მხოლოდ ყურანი და შუამავლის სუნნეთია. მეორე მხრივ, ჩვენთვის ცნობილია, რომ მუჰამმედი (ს.ა.ს.) შუამავლის მინიჭებამდეც სანიმუშო, ყველასთვის სანდო და საყვარელი ადამიანი იყო. მას ყველა „ემინს“ (საიმედოს და „სადიი“) (ერთგული) ეძახდა. მუჰამმედ შუამავლს (ს.ა.ს.) ყველა ენდობოდა და მის გადაწყვეტილებებს პატივს სცემდა, რადგან იცოდნენ, რომ ის სამართლიანი იყო და უსამართლოდ არასდროს მოიქცეოდა. სწორედ, მისი გადაწყვეტილებით მოხდა ქაბას კედელში ე. წ. „ჰაჯერულ ასვადის“ (სამოთხის ქვის) განთავსება. მუჰამმედ შუამავლს (ს.ა.ს) არაბები ისე დიდ პატივს სცემდნენ, რომ თვით მისმა უბოროტესმა მტერმა აბუ სუფიანმაც კი ვერ შეძლო სიმართლის დაფარვა, როცა რომის იმპერატორი ჰერაკლე მას შეეკითხა: „ყოფილა შემთხვევა, მუჰამმედს (ს.ა.ს) თავისი პირობა არ შეესრულებინა?“ არა! ის თავის სიტყვას ყველთვის ასრულებდა!“ — უპასუხა აბუ სუფიანმა. ალლაჰმა შუამავლის (ს.ა.ს) ცად ამაღლების შემდეგ, როდესაც აბუ ბაქრს ჰერითხეს, სჯეროდა თუ არა ამ სასწაულის, მან უპასუხა:

„თუკი ამას მუჰამმედი ამბობს, მაშინ მართალია!“ — უპასუხა აბუ ბაქრმა.

789 წელს ფრანგმა ფილოსოფოსმა ლაფაიეტმა ადამიანის უფლებების შესახებ

წიგნი გამოსცა, სადაც ისლამის კანონების შესახებ ხმამაღლა განაცხადა: „ო, მუჰამ-მედ! ამ დრომდე ვერავინ მიაღწია სამართლიანობის იმ დონეს, რომელიც შენ პრაქტიკულად განახორციელე ხალხის ცხოვრებაში!“ როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, მუჰამმედ შუამავლის (ს.ა.ს.) მსგავსი თვისებების მქონე, სამართლიანი და მაღალი ზნეობის ადამიანის ნახვა შეუძლებელია.

ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ს.) სახით ძალიან ლამაზი და მიმზიდველი იყო. ერთ-ერთ ებრაელს – აბდულლაჰ იბნ სელამს, შუამავლის მიერ ჰიჯრის გაკეთების დროს მისი დანახვის ინტერესი გაუჩნდა და იკითხა, რომელი იყო იგი. შუამავლის (ს.ა.ს) დანახვაზე – „ამ სახის პატრონი ტყუილს არასდროს იტყვისო“ – თქვა და გამუსლიმდა. როცა ალლაჰის შუამავალს (ს.ა.ს.) რამე არ მოეწონებოდა, მაშინვე სახეზე შეემჩნეოდა, ხოლო, თუ მოეწონებოდა, კმაყოფილებას აუცილებლად სახით გამოხატავდა. მუჰამმედ შუამავალი (ს.ა.ს.) ძალიან მორიცებული და თავაზიანი იყო. ის სახეზე დიდი ყურადღებით არავის შეხედავდა. ხშირად დაბლა უფრო მეტს იყურებოდა, ვიდრე მაღლა. საყვედურს ადამიანს პირში არასდროს მიახლიდა. თუკი ვინმეს საქციელი არ მოეწონებოდა, მის სახელს სხვების თანდასწრებით არასდროს ახსენებდა. ის მათ მიერ ჩადენილ შეცდომაზე ზოგადად ისაუბრებდა და დამნაშავეს თავის შეცდომას ამგვარად აგრძნობინებდა. ცუდ სიტყვას არასდროს იტყოდა, მისი საუბარი ყოველთვის სხვებისთვის საუკეთესო მაგალითი იყო. მის ლექსიკონში ჭორისა და ზიზღის გამომხატველი სიტყვები არ არსებობდა. ყველას თავისი განათლებისა და დონის მიხედვით ესაუბრებოდა. ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ს) ძალიან თავაზიანი და კეთილი, იყო. იგი სიცილის დროს არასდროს გადაიხარხარებდა, მხოლოდ გაიღიმებდა. მის დამნახავა ადამიანს ალლაჰის შიში უჩნდებოდა, ხოლო ვინც მასთან საუბარს გამართავდა, მის მიმართ ყველა სიყვარულით იმსჭვალებოდა. მას ნათესავების დაფასება და პატივისცემა ძალიან უყვარდა. როგორც თავის მეგობრებს, სხვა ადამიანებსაც ყოველთვის თბილად

ექცეოდა. ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ს.) მოსამსახურებებს განსაკუთრებით აფასებდა და მათ არასდროს ჩაგრავდა. რასაც თვითონ იცვამდა და ჭამდა, მათაც იგივეს აცვამდა და აჭმევდა. იგი ნამდვილი ვაჟკაცი, გამბედავი, გულადი და მამაცი იყო, ხოლო საჭიროების დროს უწყინარი და ლმობიერი. ამასთან, შუამავალი უაღრესად ხელგაშლილი ადამიანი იყო. ისეთი, რომლის ნარმოდგენაც კი დღეს შეუძლებელია. იგი ღარიბი იყო, მაგრამ მისი არასდროს ეშინოდა. ჯაბირის გადმოცემით, „როცა ალლაჰის შუამავალს (ს.ა.ს.) რამეს მოსთხოვდი, პასუხად უარს არასდროს მიიღებდი“. (მუსლიმი, ფედაილი, 56). შუამავალი (ს.ა.ს) ყველაზე ხშირად ნათესავებს მოინახულებდა ხოლმე. აგრეთვე, ადამიანების მიმართ დიდი პატივისცემის გამომხატველი, ცუდი საქციელისგან ყოველთვის დაცული და კარგი საქციელით ყველასგან გამორჩეული ადამიანი იყო. იგი ტყუილად არასდროს ლაპარაკობდა. მისი დუმილი დიდხანს გრძელდებოდა. ლაპარაკს არასდროს შეწყვეტდა და ბოლომდე მიიყვანდა. ის მრავალ მნიშვნელობას რამდენიმე სიტყვაში მოაქცევდა და ისე ნარმოთქამდა. მისი საუბარი ყოველთვის დალაგებული და ყველასთვის ადვილად გასაგები იყო. მის საუბარში რამე ნაკლს ან ზედმეტს ვერასდროს აღმოაჩენდი. სხვისი ქონების მითვისებასა და ადამიანის უფლებების დარღვევის გარდა, ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ს) არაფერზე ბრაზდებოდა. ასეთ დროს მისი გაბრაზება სამართლის პოვნა-მდე გრძელდებოდა და სიმშვიდე მხოლოდ მისი დამტკიცების შემდეგ ეუფლებოდა. თავისთავზე არასდროს ბრაზდებოდა და სხვებთან კამათსაც არასდროს მართავდა.

ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ს) უნებართვოდ სხვის სახლში არასდროს შევიდოდა. საკუთარ სახლში ყოფნისას, ის დროს ყოველთვის სამ ნაწილად ყოფდა: ერთ ნაწილს ალლაჰის მსახურებას უთმობდა, მეორეს – ოჯახს, ხოლო მესამეს – თავისთავს. თავისთვის დათმობილ დროში სტუმრებსაც ღებულობდა და მათგან უკმაყოფილოს არავის ტყვებდა. ყველა ადამიანის გულს ადვილად იპყრობდა. მეჩეთში მი-

სული, ერთსა და იმავე ადგილას არასდროს ჯდებოდა. იგი ყოველთვის სხვადასხვა ადგილას მოიკალათებდა, რადგან არ უნდოდა რომელიმე ადგილი, მისი დაჯდომის გამო, სხვა ადგილებისგან გამორჩეული ყოფილიყო. ყოველივეს, რასაც თვითონ აკეთებდა, სხვებსაც მოუწოდებდა. თუკი ვინმე ალლაპის შუამავლისგან (ს.ა.ს.) დახმარებას მოითხოვდა, როგორი მნიშვნელოვანი ან თუნდ უმნიშვნელოც არ უნდა ყოფილიყო, მის საბოლოო მოგვარებამდე ვერ მოისვენებდა. ადამიანების მიმართ ტყბილ სიტყვებს არასდროს დაინანებდა, იგი ყველას დარდის გამზიარებელი იყო. ვინ რა თანამდებობის, როგორი მდიდარი ან ღარიბი იყო, მნიშვნელობას არასდროს ანიჭებდა. მისთვის მთავარი – მათი ადამიანობა იყო. შუამავალი (ს.ა.ს.), სირცხვილისა და შეცდომის გამო, არავის გაკიცხავდა. იგი სხვის სირცხვილს სააშკარაოზე არასდროს გამოიტანდა. ადამიანს თავის დანაშაულს წყენის გარეშე მიახვედრებდა და მისი გამოსწორებისკენ მოუწოდებდა. ალლაპის შუამავალი (ს.ა.ს) ყოველთვის მადლის მოგების მაგალითებით საუბრობდა.

იგი არავის შეარცხვენდა, ცუდი საქმის სამაგიეროს არავის უხდიდა, ყოველთვის მპატიებელი და შემწყნარებელი იყო, ცუდს არასდროს გააკეთებდა. საკუთარი თავის გამო ვინმეზე შურისძიება არასდროს უფიქრია. არც ერთი მოსამსახურის, თუგინდ რომელიმე ცხოველის მიმართ სისასტიკე არასდროს გამოუჩენია. (მუსლიმი, ფეხაილი, 79.) ალლაპი თავის შუამავალს ამ საკითხთან დაკავშირებით ასე მიმართავს:

ალლაპისგან ბოძებულმა მოწყალებამ მათ მიმართ ლმობიერი გაგხადა. არადა უხეში და ულმობელი გული რომ გქონდა, შემოგეცლებოდნენ. აპატიე მათ, ითხოვე მათთვის მიტევება და დაეკითხე მათ საქმეების თაობაზე. და როცა რამე საქმეს გადაწყვეტ, ალლაპს მიენდე, უეჭველად, ალლაპს უყვარს მინდობილები! (სურა ალ-იმრანი, აიათი 159.)

ნამდვილად შეიძლება ვთქვათ, რომ იმდროინდელმა უვიცმა ადამიანებმა, ალლაპის შუამავლის (ს.ა.ს) თბილი ხასია-

თის, ლამაზი ქცევისა და ადამიანობის წინაშე ქედი მოიხარეს იმიტომ, რომ ალლაპის შუამავალი (ს.ა.ს.) მხოლოდ მათ გადარჩენას ითხოვდა და მათ ტანჯვისგან დახსნას ცდილობდა. მისი წინამდღოლი მხოლოდ ყურანი იყო. ის იყო არა ბოროტებისა და ომის, არამედ მშვიდობისა და მოწყალების წარმომადგენელი. ის, იყო ადამიანობისა და გულნრფელობის სიმბოლო, არასდროს უბრძანებდა ვინმეს იმის გაკეთებას, რაც მას სულითა და გულით არ მოეწონებოდა, თავისი ქცევითა და ხასიათით ის იყო „ცოცხალი ყურანი“. ერთი სიტყვით, შუამავალი მუჰამედი (ს.ა.ს) სანიმუშო პიროვნება იყო, რაც გამომულავნდა მის ყოველ მოქმედებაში. მთელი მისი თავდაუზოგავი ცხოვრება ალლაპის მსახურებასა და რწმენის გავრცელებაში გაილია. ის ნათესავებსა და ახლობლებთან ურთიერთობაში იდეალი იყო. მისი გულმოწყალება დაუძინებელ მტრებსაც კი იპყრობდა. მუჰამედ შუამავალმა (ს.ა.ს) თავისი ცხოვრებითა და ქცევით კაცობრიობას წარმოუდგინა ზნეობის ისეთი მაღალი ნიმუში, რომლის პრიციპებიც თავის აქტუალურობას დღესაც არ კარგავს. ის იყო „მარადიული ბედნიერების“ მეგზური და ხალხის წინაშე უბადლო მაგალითობა დაამტკიცა. მართალია, ადამიანმა რაც არ უნდა აკეთოს, ალლაპის შუამავლის (ს.ა.ს.) დონეს ვერ მიაღწევს, მაგრამ ის, ვინც მის ნაკვალეებს გაჰყვება, მას მიბაძავს, მის ნაბრძანებს შეასრულებს, თავის წარმოდგენაში შეიძლება პატარა მუჰამედი გახდეს.

ადამ შავიათა

ალლაჰისაძე გადლიარების გამოხატვა

ერთ დროს იყო სამი ადამიანი – კანით და-ავადებული, მელოტი და ბრმა. ლმერთმა მათი გამოცდა ისურვა და ანგელოზი გაუგზავნა. ანგელოზი კანით დაავადებულთან მივიდა და ყველაზე მეტად რაც უნდოდა, იმის შესახებ ჰქითხა. მან ლამაზი კანის სურვილი გამოთქვა, რადგან ადამიანებს მისი კანის ფერი არ სია-მოვნებდათ და ეზიზლებოდათ. ამის გამგონმა ანგელოზმა მას სხეულზე ხელი გადაუსვა და მაშინვე კანის დაავადება გაქრა. მას ლამაზი და მიმზიდველი შეხედულება ებოძა. შემდეგ ანგელოზმა მას ჰქითხა, თუ რა ქონებას ისურ-ვებდა ყველაზე მეტად. ავადმყოფობიდან გა-თავისუფლებულმა ადამიანმა აქლემის ქონე-ბის სურვილი გამოთქვა და მას ათი თვის მაკე აქლემი მიეცა. ანგელოზმა მას აქლემის ხეი-რიანად გამოყენება უსურვა და მისგან მელოტ ადამიანთან გადავიდა. მასაც თავისი სურვი-ლის შესახებ ჰქითხა, თუ რას ისურვებდა ყვე-ლაზე მეტად. მან მელოტი თავის დასაფარად ლამაზი თმა ისურვა. ანგელოზმა მას თავზე ხელი გადაუსვა თუ არა, მაშინვე თმა ამოუ-ვიდა. შემდეგ მასაც იგივე კითხვა გაუმეორა, ყველაზე მეტად, რა ქონებას ისურვებდა, რა სიმდიდრეს ნატრობდა. მან პასუხად ძროხის ყოლის სურვილი გამოთქვა. პასუხად მასაც მაკე ძროხა მიეცა. ანგელოზმა ამ ადამიან-საც მიცემული ძროხით კარგად სარგებლობა უსურვა და მისგან ბრმა ადამიანთან გადავი-და. ამ უკანასკნელსაც იგივე კითხვა დაუსვა, ამქვეყნად ყველაზე მეტად რა ქონებას ისურ-ვებდა. მან თვალისჩინი და ადამიანების დანახ-ვა ისურვა. ანგელოზმა მასაც თვალებზე ხელი გადაუსვა და უმალ თვალისჩინი დაუბრუნდა, ყველაფერი დაინახა. შემდეგ ანგელოზმა მა-

საც, როგორც სხვებს, ამქვეყნად რა სიმდიდ-რის ხელში ჩაგდებას ისურვებდა – ჰქითხა. მან ცხვრების ყოლის სურვილი გაუმხილა და მა-საც ბატკინანი ცხვარი უბოძა.

რამდენიმე ხნის შემდეგ ამ ადამიანებზე მიცემული პირუტყვები გამრავლდნენ. პირ-ველს – ერთი ველი აქლემი, მეორეს – ერთი ველი ძროხა, მესამეს კი ერთი ველი ცხვა-რი ჰყავდა. გავიდა რამდენიმე წელიწადი და ანგელოზი ამ სამ ადამიანს კიდევ ერთხელ ეახლა. მისი მათან განმეორებით მისვლის საბაბი, სიმდიდრის მბოძებ ალლაპის წინა-შე, მათი მაღლიერების გამოცდა იყო. ამ მიზ-ნით, პირველად ის, სიჭრელით დაავადებულ და ლმერთის განკურნებულ ადამიანს ეახლა. ანგელოზი მას ისეთივე დაავადებული და გა-ჭირვებული ფორმით გამოეცხადა, როგორშიც თავად იყო და ასე მიმართა: „მე გაჭირვებუ-ლი ადამიანი ვარ. რაც გამაჩნდა, ყველაფერი ამომენურა. ეს გზა რომ გადავლახო და სახლ-ში მივიდე, ჯერ ღმერთის წყალობაზე და მერე შენ დახმარებაზე ვარ დამოკიდებული. შენთ-ვის ლამაზი კანის, იერსახის და სიმდიდრის მბოძებ ღმერთის სათრისთვის ერთი აქლემი მინდა გთხოვთ“. ადამიანის სახით გამოცხა-დებული ანგელოზის სურვილის გამგონმა ადამიანმა მას ასე უპასუხა: „(კი მაგრამ, ჩემი ქონებიდან?)! შენ გარდა ბევრია ისეთი, ვინც მისი წილი უნდა მიიღოს“. ადამიანის სახით გა-მოცხადებულმა ანგელოზმა მას უთხრა: „შენ თითქოს გიცნობ. შენ ხომ ადამიანებს ეზიზ-ლებოდი, იმიტომ, რომ განუკურნებელი სენით იყავი დაავადებული?! უძლური და გაჭირვე-ბული როცა იყავი, ეს ქონება ხომ ღმერთმა გიბოძა?!“ ამ ყველაფრის გამგონმა ადამიანმა

უპასუხა: „არა, ვფიცავ, ეს სიმდიდრე და ქონება ჩემი წინაპრებისგან მერგო“ ანგელოზმაც მას პასუხად: „თუ ცრუობ, ალლაჰმა შენ ადრინდელი გაჭირვება და ავადმყოფობა დაგიბრუნოს!“ - მიუგო და წავიდა.

შემდეგ ძველად მელოტ და ღმერთის ნებით თმამოფენილ ადამიანს ეახლა და მასაც თავისი ქონებიდან იგივე სთხოვა. ეს ადამიანიც, როგორ პირველი, ანგელოზს არ დაეხმარა. ანგელოზმა მასაც იგივე უთხრა: „თუ შენ ცრუობ, ღმერთმა ადრინდელი მდგომარეობა დაგიბრუნოსო“ - და წავიდა.

ამჯერად ანგელოზი სიბრმავისგან გათა-
ვისუფლებულ ადამიანს, როგორც უსინათლო
ადამიანი, ეახლა და შესჩივლა: „ერთი გზა-
აბნეული მგზავრი ვარ. გზად შემოვრჩი, ჯერ
ღმერთის და შემდეგ შენი დახმარებით, ჩემს
სასურველ ადგილამდე მინდა მივაღწიო. შენთ-
ვის თვალებში სინათლის მომცემი ღმერთის
ხათრისსთვის, ერთი ცხვარი უნდა გოხოვო,
რომ სადაც მინდა, იქამდე მივიღე“. სიბრმა-
ვისგან გათავისუფლებულმა ადამიანმა მას პა-
სუხად მიუგო: „დიახ, მე მართლა ბრმა ვიყავი. ღ
მერთმა თვალებში სინათლე მომცა, ღარიბი
ვიყავი და გამამდიდრა. აი, ჩემი ცხვრები, რამ-
დენიც გჭირდება, წაიყვანე! ვფიცავ აღლაპს, რამ-
დენიც უნდა წაიყვანო, ღმერთის კაბყოფი-
ლების მოპოვებისთვის, რამეს არ დავიშურებ!“
ამის გამგონმა ადამიანის სახით მოვლენილმა
ანგელოზმა მას ასე მიუგო: „თქვენ გამოცდილ
იქნით, შენი ქონება შენ გქონდეს. საბოლოოდ
აღლაპი შენით კმაყოფილი დარჩა, იმ ორ ადა-
მიანს კი, ღმერთის რისხვა დაატყდა“. (83464
ბუხარი, ენბია, 51; მ7431 მუსლიმი, ზურდი, 10)

ყოველი ბოძებული სიმდიდრე და ქონება გამოცდის საბაბია. სიმდიდრის მბოძებლის გახსენება და მისდამი მაღლიერების გამოხატვა, სიმდიდრეს გაამრავლებს და ბარაქიანს გახდის. სიმდიდრისა და ქონების მბოძებლის არცნობა და ამ სიმდიდრის ნამდვილი მფლობელის დავიწყება კი, სიმდიდრის უარყოფას ანუ ამ სიმდიდრისა და ქონების მიმართ, უმაღლერობას ნიშნავს.

დალოცვილი ალლაპის შუამავლის (ს.ა.ს.)
მიერ ფეხების დასივებამდე (გ1130 ბუხარი,
თეჟეჯუდი, 6; გ7124 მუხლიმი, სიფათულ მუ-
ნაფიყინ, 79) ლოცვა, მის ღვთისმსახურებაში
ყოფნას, ალლაპის მიმართ მადლიერების გა-

მოხატვას ნიშნავს. მასზე ახლადგარდმოვლენილი (სინა იბნი ჰამბანი, საპიჰი, 2, 386) ცათა და მიწის გაჩენა, ღამისა და დღის ერთმანეთზე მიყოლება, ჭკუის მქონე ადამიანებისთვის ნათელ მაგალითად მიძღვნილი აათების შემდეგ, (სურა აღი იმრანი, 3/190) შუამავალი (ს.ა.ს.), მისი ღრმა ფიქრითა და აზროვნებით, რა თქმა უნდა, აღლაპის მადლიერებას ირჩევდა.

მადლიერება - უზენაესი ღმერთის მიერ
ბოძებული უთვალავი და უსაზღვრო სიმ-
დიდრის გამო, მის წრფელი გულით, ენით და
მთლიანი სხეულით შექებას, მადლობის გა-
დახდას, ამ ქონებისა და სიმდიდრის გამო, პა-
ტივისცემით აღიარებას ნიშნავს. სიმდიდრისა
და ქონების ბოძები ღმერთისადმი გულით
მადლიერება რწმენას, ენით მადლიერებას,
მის მიერ ბოძებული სიმდიდრისა და ქონე-
ბისთვის კმაყოფილების გამოხატვას ნიშნავს;
სხეულით მადლიერება, მის - ალლაპის კმა-
ყოფილების თანახმად გამოყენებას, ლოცვას,
მარხვას და ღმერთის აკრძალულებიდან შორს
დგომას ანუ მისი ბრძანებების შესრულებას
გამოხატავს; ქონებით მადლიერება კი - მოწ-
ყალების გაკვეთა.

მადლიერება ძირითადად ღმერთისადა-
მი მორჩილების აღიარების ცხოვრებისეული
ფორმაა. როგორც ყურანშია ნაპრძანები, ეს
ღმერთის მორჩილად არსებობის ვალდებუ-
ლებაა. (სურა ბაყარა, 2/152) ღმერთის შესანიშ-
ნავი სახელებიდან ერთ-ერთი (შექუური) მის
წინაშე მადლიერების პასუხის გამცემია, მას
ადამიანისგან მხოლოდ და მხოლოდ მადლიე-
რება სურს და არა უმადურობა. (სურა ბაყარა,
2/152) ის მისადმი მადლიერებას უპასუხოდ
არასდროს ტოვებს და მას ორმაგად პასუხობს:
„და აკი, გაუწყათ ღმერთმა თქვენ: თუ ნამდ-
ვილად მადლიერნი იქნებით, უთუოდ წყალო-
ბას გიმრავლებთ და თუ უმადურნი იქნებით,
უეჭველად, სასჯელი ჩემი საშინელია!“ (სურა
იმრაჰიმი, 14/7), „ვინც მადლიერია, ის თავისი სა-
სიკეთოდაა მადლიერი და თუ ვინმე უმადურია
– ჩემი ღმერთი ხომ მდიდარია, გულუხვია!“
(სურა ნუბლი, 27/40) მაგრამ ხალხის უმეტესო-
ბა უმადურია!“ (სურა მუმინი, 40/61) „რაოდენ
მცირეა თქვენი მადლიერება?!“ (სურა ელრაფი,
7/10)

კაცობრიობისთვის სამაგალითო პიროვნებებად მოვლენილი შეუძლია მუდამ

მათი გამჩენის მადლიერები იყვნენ. ზოგიერთი მათგანის შესახებ ყურანში შემდეგნაირადაა განმარტებული: „(ნუჰი) - იგი უეჭველად, მადლიერი მსახური იყო“. (სურა ისრა, 17/13) „(იბრაჰიმი) მადლიერი წყალობათა მისასა, გამოარჩია იგი და ჭეშმარიტ გზას დაადგინა“. (სურა ნაპლი, 16/121) „ჩვენ ვუწყალობეთ დაუდსა და სულეიმანს ცოდნა და მათ თქვეს: დიდება ალლაჰს, რომელმაც გამოგვარჩია თავისი მრავალი მორწმუნის მსახურისგან!“ (სურა ნემლი, 27/15)

ღვთისმსახურების მთავარი პრინციპი და არსი ღმერთისადმი მადლიერებაა. რამაზნის თვეში მარხვა, (სურა ბაყარა, 2/185) ჰაჯობის დროს შენირული პირუტყვი, (სურა ჰაჯი, 22/36.) განსაკუთრებით წლიური გადასახადი (ზექათი), წყალობის გაცემა და ღმერთის გზაზე გაღებული მატერიალური დახმარების მსგავსი ღვთისმსახურებები. ეს ყველაფერი სიმდიდრისა და ქონების მბოძები უზენაესი ღმერთისადმი მადლიერების გამოხატვის სიბრძნეს ეყრდნობა. ადამიანის მიერ ღმერთისადმი მადლიერების გამოხატვის საჭიროება მის ბუნებრივობაშია. თავისი წმინდა ბუნებრივობის დამცველი ყოველი ადამიანი, მასზე ცოტაოდენ კარგი გამკეთებლის წინაშე მადლობის გადახდის საჭიროებას თუ გრძნობს, ყოველი სიმდიდრისა და ქონების მბოძები გამჩენის წინაშე მადლიერების გამოუხატველობა არაბუნებრივობაა. ეს ღმერთისადმი მორჩილების და ისლამური წესრიგის ბუნებრივი შედეგია. ადამიანი მასზე უთვალავი სიმდიდრის მბოძები ალლაჰს წინაშე მხოლოდ და მხოლოდ მადლიერების გამოხატვით არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ის ადამიანების სიკეთეს თუ დაინახავს, მათიც მადლიერი უნდა იყოს. შუამავალი (ს.ა.ს.) ამის შესახებ ბრძანებს: „ვინც

ადამიანების მიმართ მადლიერი არ იქნება, არც ღვთისადმი მადლიერი შეიქმნება“. (თ1954 თირმიზი, ბირრი, 35.)

ადამიანისთვის, კარგი საქმის გამკეთებლის წინაშე, საპასუხო კარგი საქციელი ან მისადმი მადლიერების გამოხატვა, ისლამის მიერ დაწესებული წესრიგის აუცილებლობაა. ამის მაგალითს შუამავლის (ს.ა.ს.) ნათქვამში ვხედავთ: „ადამიანს რომელსაც რაღაცით პატივს სცემენ, თუ შეუძლია, შეეცადოს მანაც იგივე პატივი სცეს. რაღაცით პატივისცემა თუ არ შეუძლია, (ის ადამიანი) ენით შეაქოს, რადგან (კარგის) შემქები მადლიერების ვალის გადამხდელის მსგავსია. სიკეთის დამფარავი კი - უმადურობის ტოლფასი“. (დ4813 ებუ დავუდი, ედები, 11; თ2034 თირმიზი, ბირრი, 87) „ადამიანი, რომელსაც სიკეთეს გაუკეთებენ და პასუხად „ღმერთმა შენც სიკეთით დაგაჯილდოოს“ - ეტყვის, ყველაზე კარგ და შესაფერის შემქებად ჩაითვლება“. (თ2035 თირმიზი, ბირრი, 88) სხვა ჰადისში კი შემდეგნაირადა ნაბრძანები: „ვისაც სიკეთე ეწვევა და მას გაიხსენებს, ღვთისადმი მადლიერების გამოხატვაში ჩაეთვლება. ხოლო, ვინც დაივინწყებს, მას უთუოდ ღვთისადმი უმადურობაში ჩაეთვლება“. (დ4814 ებუ დავუდი, ედები, 11) ამ ჰადისში მადლიერების გამოხატვა მეუღლების მიმართაც თუ არის ნაგულისხმევი, ის უფრო მნიშვნელოვანი გახდება. ალლაჰის შუამავალი (ს.ა.ს.) ერთ-ერთი ჰადისის თანახმად, გვამცნობს, რომ უზენაესი ალლაჰი, მეუღლის სიკეთის წინაშე მადლიერების გამოუხატველ ქალს, სახეზეც კი არ შეხედავს. (ნ69135 ნესაი, ესსუნენულ ქუბრა, ვ, 354) უეჭველად, ეს ჰადისი ცოლის მრომის შეუფასებელი, მის მიერ გამოვლენილი კარგი განზრახვის საპასუხოდ სიკეთის გამოუხატველი ქმრისთვისაც არის განმარტებული.

მორწმუნის მოვალეობაა, სიმდიდრისა და ქონების მბოძები ალლაჰის მიმართ, მადლიერება გამოხატოს. რომელი ქონებაა კარგი და ხეირიანი? ხალიფა ომერის (რ.ა.) ამ კითხვაზე შუამავალმა (ს.ა.ს.) ასე უპასუხა: „მადლიერებით სავსე გული, ღმერთის ხსენებაში მყოფი ენა და იმიერ სამყაროს მოსაპოვებლად დახმარების გამწევი კარგი შეუღლე“. (იმ1856 იბნი მაჟე, ნიქაჰი, 5; თ3094 თირმიზი, თეფსირულ ყურანი, 9)

ღმერთისადმი მადლიერება ადამიანს ბუნებრივი მიზნის განშორებისგან დაიცავს,

რადგან, გამდიდრებული ან რაღაც ძალის მომზოვებელი ადამიანი სისასტიკისკენ, ძალადობისკენ ან სხვაგვარი უსინდისობისკენ გადაიხრება. თავისთავს ისე წარმოაჩენს, თითქოს მასზე ბოძებული სიმდიდრე და შესაძლებლობა ღმერთს არ უბოძებია. მას ხმირად დამოუკიდებლობისკენ სწრაფვა და ფიქრები იტაცებს. ამგვარად, ასეთი ადამიანის აზროვნებაში ღმერთისადმი მადლიერების ადგილს უმადურობა ან მისი სრული უარყოფა იკავებს. იმ ადამიანის ბუნებაში, რომელიც მხოლოდ და მხოლოდ ამ ქეყნისა და ქონების სიყვარულითაა შეყყრობილი, როცა რაღაც საფეხურით მაღლა იწევს, გამჩენის ნინაშე, მადლიერების გამრავლების ნაცვლად, უმადურობა მრავლდება. ამის შესახებ უზენაესი ალლაჰი ყურანში ბრძანებს: „ადამიანი ღმერთის მიმართ უმადურია“. (სურა ღადიათი, 100/6) „არა! უეჭველად, ადამიანი გაამაყდება, რამეთუ ხედავს, რომ გამდიდრდა!“ (სურა ალაყი, 96/6-7)

„ადამიანი, რომელიც საჭმელს მიირთმევს და ღვთისადმი მადლიერებას გამოხატავს, დარია იმის, ვინც მოთმინებით მარხვას ინახავს“ – (2486 თირმიზი, სიფაულ ყიამე, 43; იმ1764 იბნი მაჯვ, სიამი, 55) ბრძანებს შუამავალი (ს.ა.ს.) და ამ სიტყვებით მორნმუნის ყურადღებას, როცა რაღაც გააჩნია – მადლიერების გამოხატვას და როცა გასაჭირდია, მოთმინებით მოლოდინზე ამახვილებს. (მ7500 მუსლიმი, ზუპლი, 640) გასაჭირდი ჩაგარდნისას - მომთმენ, სიმდიდრის მიცემისას - მადლიერ, მის მიმართ უსამართლოდ მოქცევის შემთხვევაში - მპატიებელ და როცა თავად უსამართლობას ჩაიდენს, ღმერთის შიშით პატიების მთხოვნ მორნმუნებს ჭეშმარიტებამდე მიღწევის სამახარობლო აქვთ ბოძებული. (ბმ4431 ბეიჰაყი, შუ'ებულ იმანი, 4, 104)

უთვალავი სიმდიდრის ღმერთისგან ბოძებულმა ადამიანმა, ყოველი ამოსუნთქვა-ჩასუნთქვისთვის, გაგონილი ხმისთვის, თვალით

დანახულისთვის, გასინჯვა-დაგემოვნებისთვის, ნებისმიერ საგანზე ხელით შეხებისთვის, მის მიერ მიხვედრილი ჭეშმარიტების უნარის მბოძები ღმერთის არსებობა ყოველთვის უნდა გაიხსენოს და თავისი უძლურების ნიშნად, სიმართლისა და სიცოცხლის მბოძები უზენაესი ალლაჰის მიმართ მადლიერება უნდა გამოხატოს. დავიწყებული არ უნდა იქნას, რომ მხოლოდ და მხოლოდ ადამიანი კი არა, ანგელოზების ჩათვლით (სურა ზუმერი, 39/75), შვიდ ფენად გაჩენილი ცანი და ყოველი არსება, ღმერთის ნინაშე, მისი წყალობისთვის, მადლიერებას გამოთქვამენ. (სურა ისრა, 17/44) მაშასადამე, უზენაესი ალლაჰის მიმართ მადლიერების გამომხატავი ყველი მორჩილი სამყაროს მთლიანობის ერთ-ერთ ნაწილს წარმოადგენს.

მიუხედავად ამ ყველაფრისა, უზენაესი ალლაჰი ასე ბრძანებს: „ჩემს მორჩილთაგან ცოტაოდენია, ვინც მადლიერია“. (სურა სებე, 34/13) ეს მდგომარეობა მადლიერების გამომხატველთათვის - ილბლიანობაზე და უმადურებისთვის - უბედურებაზე მეტყველებს. ვინც მადლიერებას არ გამოხატავს, მათზე უფრო მეტი სიმდიდრისა და ქონების მფლობელების მიბაძვით, თავიანთი სიმდიდრე ცოტად ეჩვენებათ. მაგრამ მთავარი ისაა, რომ როგორც შუამავალი (ს.ა.ს.) გვირჩევს, ადამიანმა ამ ცხოვრების მნიშვნელობა რომ გაიგოს, მდიდარს ან ბუნებრივობით მასზე ზემდგომს კი არა, ქონებითა და ბუნებრივობით მასზე ქვევით მყოფს უნდა შეხედოს. (მ7428 მუსლიმი, ზუპლი, 8)

უზენაესმა ალლაჰის მოგვცეს ჭეშმარიტებისა და სიცრუის გარჩევის უნარი, უბედურებისა და გაჭირვების დროს – მოთმინების, სიმდიდრისა და ბედნიერების დროს კი – მადლიერების გამოხატვის შესაძლებლობა! ამინ!..

ჩვენი შეაძლოს ურთიერთობა ოჯახთან

დედამიწის ზურგზე, ოჯახის გარდა, არაფერია ისეთი, რომელიც სიყვარულის გრძნობას აძლიერებს. იბნი მაჟე. ნიქატი.

ოჯახური ურთიერთობები ისეთ საშუალებას წარმოადგენს, რომელიც ალლაპის ნებით, კაცობრიობის მოდგმის გაგრძელებას ემსახურება. დედამიწაზე კაცობრიობის განვითარება ადამ შუამავლიდან დაიწყო, ხოლო სრულყოფას უკეთილშობილესი მუჰამედის სიცოცხლეში მიაღწია, ვინაიდან სწორედ ისაა სულიერი და ზნეობრივი სრულყოფის განსახიერება.

ყველა გაჩენილის აბსოლუტურმა განმეობელმა, ყოვლისშემძლე ალლაპმა - ყველაფერი განსაზღვრული მიზნისა და ამოცანის თანახმად შექმნა. დაწყებული ქალისა და კაცის სხვადასხვა თავისებურებებიდან, დამთავრებული გრძნობებითა და ურთიერთლტოლვით, რომელსაც სურვილების დაქმაყოფილების გზების ჩათვლით, ისინი განიცდიან, ყველაფერი ეს გაკეთებულია მკაცრად განსაზღვრული მიზნით. თუ ყველაფერი ეს კანონიერ და ნებადართულ ჩარჩოში გამოიყენება, ადამიანი დისკომფორტს არ განიცდის და როგორც ფიზიკურ, ასევე სულიერ კმაყოფილებას იღებს, სიმშვიდესა და მოსვენებაში ცხოვრობს. ამქვეყნიური და საიქიო ცხოვრება მისთვის სამოთხის ბალია. მაგრამ, თუ ფიზიკურ და სულიერ ლტოლვას, ნუთიერი სიამოვნების ბედნიერებად ჩავთვლით და ამით დატიური კანონებისა და რელიგიური დებულებების

დარღვევით, ანგარებიანი მიზნებისთვის გამოვიყენებთ, მაშინ ეს ჯერ კიდევ მიწიერ ცხოვრებაში სხვადასხვა პრობლემამდე და ფსიქიურ აშლილობამდე მიგვიყვანს.

გრძნობები, რომელსაც სამყაროში დადგენილი ღვთიური კანონების შედეგად, მამაკაცი და ქალი ერთმანეთის მიმართ განიცდინ, განმტკიცებულია სხვადასხვა სურვილებითა და ვნებებით. ყოვლისშემძლე ალლაპმა ყველაფერი ეს ადამიანებს მათ ბუნებასთან სრულ შესაბამისობაში მისცა, მაგრამ ამასთან სურვილების დაკმაყოფილება განსაზღვრულ ჩარჩოში მოაქცია და ღვთიური კანონების დაცვა ბრძანა. სხვა სიტყვებით, ყველაზე საუკეთესო მუჰამედის სუნნეთის მიხედვით შემდგარი ქორწინებაა. ურთიერთობათა ყველა სხვა სახე, რომელიც არ შეესაბამება ისლამის კანონებს, კანონსაწინააღმდეგოდ და უზნეობად არის მიჩნეული. ვინაიდან მათ სასოწარკეთილამდე მივყავართ, ასეთი ურთიერთობების შედეგები სავალალო ხასიათს ატარებს. მთელ სამყაროს ყველა გაჩენილის აბსოლუტური განმგებლის, ალლაპის კანონები მართავს. როგორც კი ინდივიდი მონიშნულ საზღვრებს გადააბიჯებს, ის სწორი ქმედებების შესრულების შესაძლებლობას მოკლებული იქნება.

მეორე მხრივ, ადამიანი თავისი ბუნებით სოციალური არსებაა, ამიტომ ის იძულებულია თავის მსგავსთა საზოგადოებაში იცხოვროს, ვინაიდან ამას ადამიანის მოთ-

ხოვნილებები და სისუსტეები ითხოვს. ყველაზე მნიშვნელოვან რგოლად ამ სისტემაში ოჯახი ითვლება. ყოვლისშემძლე ალლაჰში მამაკაცი და დედაკაცი ისეთებად გააჩინა, რომ ისინი ყოველთვის ერთმანეთის საჭიროებას განიცდიან და ამ მოთხოვნილების დაკმაყოფილების გარეშე, ნამდვილი სიმშვიდისა და მოსვენების მოპოვება შეუძლებელია. ქალი თავისი ბუნებით შვილების აღზრდისკენ მეტადაა მიდრეებილი, მაგრამ ისინი ნაკლებად მომთმენნი და ამტანები არიან, ვიდრე მამაკაცები. ქალები გაცილებით მორცხვნი არიან და მნიშვნელოვნად სჯობნიან მამაკაცებს საოჯახო და სამეურნეო საქმიანობის უნარით, ისინი ოჯახურ კერაზე ძალიან არიან მიჯაჭვულნი და მამაკაცებთან შედარებით უფრო დამყოლნი და დამთმობნი არიან. რაც შეეხება მამაკაცს, ის ქალს გონებრივი შესაძლებლობებით სჯობნის, მეტ ყურადღებას უთმობს პატივის საქმეს, მზადაა წინ აღუდეს ნებისმიერ ხიფათს, იჩენ სიმშვიდესა და თავშეეკვებას მძიმე წუთებში. მამაკაცები ქალებზე გაცილებით ეჭვიანები არიან. ყველა მოცემული თავისებურებიდან გამომდინარე, მამაკაცები და ქალები ყოველთვის ერთმანეთის საჭიროებას განიცდიან. წინააღმდეგ შემთხვევაში წორმალური, სისხლსავსე ცხოვრება პრაქტიკულად შეუძლებელია.

„ისინი სამოსელია თქვენი და თქვენ ხართ სამოსელი მათი“. (ბაყარა 2/187) „და გაგაჩინეთ თქვენ წყვილებად“. (წებე 78/8)

უნდოდა რა, მისი თანამიმდევრები რაც შეიძლება ბევრი ყოფილიყვნენ, ალლაჰის შუამავალი ამბობდა:

„ნიქახი (ქორნინება) ჩემი სუნნეთია.“

ვინც ჩემს სწავლებას არ მიჰყება, ის ჩვენგანი არ არის. დაქორნინდით, რადგან განკითხვის დღეს ჩემ თანამიმდევართა დიდი რიცხვით ვიამაყებ! ვისაც შესაძლებლობა გაქვთ, დაქორნინდით! ხოლო, ვისაც ამის შესაძლებლობა არ აქვს, იმარხულოს, რადგან მარხვა მისი ფარია“. (იბნი მაჯე. ნიქაჰი. 1)

ერთხელ ალლაჰის შუამავლთან (ს.ა.ს.) ვიღაც კაცი მივიდა და ჰკითხა: - „ალლაჰის შუამავალო, ოჯახის შესაქმნელად კეთილშობილი და ლამაზი ქალი ვნახე, მაგრამ ის უშვილოა და ბავშვების გაჩენა არ შეუძლია. დავქორნინდე თუ არა მასზე?“

მან უპასუხა:

- არა, არ დაქორნინდე!

ეს ადამიანი მეორედაც მივიდა და იგივე პასუხი მიიღო, როდესაც ალლაჰის შუამავალს მესამედ მიმართა, მან უპასუხა:

- დაქორნინდით ვედუდზე (ძლიერ მოსიყვარულე) და ველუდზე (ბევრის დამბადებელზე), რადგან განკითხვის დღეს ჩემ თანამიმდევართა რაოდენობით ვიამაყებ! (ებუ დავუდ, ნიქაჰი 3, ნებაი, ნიქაჰი 11)

ყოვლიშემძლე ალლაჰში ქორნინებას საიდუმლოებისა და ამოუცნობლობის ფარდა შემოავლო. ქორნინებაში ჩადებულია ბარაქა, ლირსება და სიხარული. ქორნინების ინსტიტუტის წყალობით, საზოგადოებაში მშვიდობა და წესრიგია გამეფებული. ინდივიდი აკრძალული და უწესრიგო კავშირებისგან თავს იფარავს და ამასთან, საკუთარ თავსაც და სხვებსაც უკანონო ურთიერთობების არასასურველი შედეგებისგან იცავს. ქორნინების წყალობით, ქალისა და მამაკაცის ურთიერთობა, თავისებურ, ემოციურ შეფერილობას იღებს,

იზრდება და ძლიერდება ურთიერთმიზიდულობა. ადამიანი ფსიქოლოგის საუკეთესო მცოდნე, აღლაპის შუამავალი (ს.ა.ს.) ამბობდა: „მათვის, რომელთაც ერთმანეთი უყვართ, დედამიწის ზურგზე, ქორნინების გარდა, არაფერი ისეთი არსებობს, რომელიც სიყვარულის გრძნობის გაძლიერებას ხელს შეუწყობდა“. (იბნი მაჯე. ნიქაპი. 1)

ქორნინება მოუფიქრებელი საქციელისგან არა მარტო ცალკეულ ადამიანს, არამედ მთელ საზოგადოებას იცავს, ვინაიდან ეს სამყარო ისეა მოწყობილი, როდესაც ადამიანები კეთილისმქმნელნი არიან, საზოგადოებაში მორალურ-ზნეობრივი კლიმატი მნიშვნელოვნად უმჯობესდება. ხაზს უსვამდა რა ამას, უკეთილშობილესი მუჰამმედი (ს.ა.ს.) ამბობდა: „თუ რელიგიური და წესიერი ადამიანი ქალიშვილის ხელს გთხოვთ, უარი არ უთხრათ. თუ თქვენ ასე არ მოიქცევით, დედამიწაზე შფოთი და მღელვარება გამრავლდება“. (თირმიზი, ნიქაპი 3)

ისლამში ქორნინების მიზანი ისეთი ცხოვრების წესის ორგანიზებაა, რომლის დროსაც, როგორც მამაკაცი, ასევე ქალი სიმშვიდესა და სიმყუდროვეს პპოვებენ და შთამომავლობა გრძლდება. ქორნინებაში ჩადებული სიბრძნე ხელს უწყობს იმას, რომ ადამიანები გაურბიან ცოდვების ჩადენას და არ ერთვებიან უკანონო სახის კავშირებში. რაც შეეხება ცოლ-ქმრული ურთიერთობების სიამოვნებასა და სიტყბოებას, ეს გაჩენილთა მიმართ ღვთიური წყალობის გამოვლინებაა. უზენაესმა ალლაპმა ყველაფერი ისეთნაირად მოაწყო, რომ მამაკაცი და ქალი ერთმანეთის მიმართ ყოველთვის ურთიერთმიზიდულობას განიცდიან, რის გამოც მუდამ ერთად ყოფნას ცდილობენ. ყურანში ნაბრძანებია:

„მისი სასწაულებიდანაა ისიც, რომ თქვენგანვე გააჩინა თქვენი მეწყვილე, რათა იპოვოთ მასში სიმშვიდე, დაგიდგინათ ერთმანეთში სიყვარული და მოწყალება. უეჭველად, ამაში სასწაულებია მოაზროვნე ხალხთათვის!“ (რუმი 30/21)

როგორც ისლამის სწავლება ქადაგებს, ყველაზე სრულყოფილი და მშვენიერი ადგილი, სადაც ადამიანს მშვიდად ცხოვრება და განვითარება შეუძლია – არის ოჯახი. კარგი სწავლა- აღზრდის მიღება მხოლოდ ოჯახურ წრეშია შესაძლებელი. ღვთისნიერება და ღვთისმოშიშობა, აღლაპისა და მისი შუამავლისადმი სიყვარული მხოლოდ ოჯახურ წრეში ყალიბდება. ოჯახური კავშირების წყალობით, თაობიდან თაობას ენა, რელიგია, კულტურა და შეხედულება-თა სისტემები გადაეცემა. მთელი ხალხები ოჯახებში ჩაისახება და შემდეგ ისტორიულ არენას ოჯახებიდანვე ტოვებენ. ოჯახის დიდი მნიშვნელობიდან გამომდინარე, პატიოსანი და ღრმად რელიგიური ადამიანები ოჯახური კავშირების გამყარებას დიდ ძალისხმევას ახმარენ, და პირიქით, კაცობრიობის მტრები აკეთებენ ყველაფერს, რათა სიყვარულისა და სიმშვიდის კერები დაანგრიონ.

ისლამი, როგორც რელიგიური სისტემა, ადამიანის ბუნების შესაბამისად ზეგარდ- მოვლინდა და ამავე ადამიანს ჭეშმარიტებისკენ მოუწოდებს. სხვანაირად გამოხატვაც შეიძლება: „ისლამი- ადამიანური ცხოვრების რუკა“. ისლამი ადამიანის თითოეულ დეტალს, მისი ცხოვრების თითოეულ მხარეს განიხილავს და დაწვრილებით ხსნის ყველაფერს, რაც ბედნიერი ცხოვრების მოსაწყობადაა აუცილებელი. ეს არის სისტემა, რომლის წყალობითაც ინდივიდს სამოთხის ბალებამდე მიღწევა და იქ აღლაპის განჭვრეტა შეუძლია. ამიტომ თითოეული ადამიანი გალდებულია, განუხრელად მიჰყევს ამ სწავლებას და არ დაარღვიოს მისი დებულებები, რომლებიც ყველაზე მკაფიო სახით აღლაპის შუამავლის ცხოვრებასა და საქმიანობაში განხორციელდა. მაშასადამე, მარადიული ბედნიერების მოსაპოვებლად, აუცილებელია, ისეთი ოჯახის შექმნისკენ ვისწრაფოდეთ, რომელიც უკეთილშობილესი მუჰამმედის (ს.ა.ს.) მიერ კაცობრიობისთვის გადაცემულ, ისლამის დადგენილებზეა დაფუძნებული.

დანიელ გოლძვაძე

„განათლებული“

„როგორ ამსერობს გზა სწორი,
გზას ნუ გაივლი მთა-გორით“

ორი სახის მტერი არსებობს:

1. თავისი ნამდვილი სახით გამოგეცხა-დება, ნიღბის გარეშე. ის ყველას დასანახად და გასაგონად თავს დაგესხმის, ბოროტებას ღიად ჩაიდენს, ამიტომ მას ადვილად იცნობ და მასთან თავის დასაცავად ყოველთვის მზად იქნები.

2. ეს ყოველთვის უპრინციპოა, მალუ-ლად თავს დაგესხმის, გაღიმებისას კბი-ლების ლესვას დაიწყებს, თაფლში შხამს გაურევს, უარყოფას - რწმენის, სიბრაზეს-მოთმინების, უცოდინრობას კი, ცოდნის სა-მოსში გაახვევს და ასე დამალავს, რადგან სატანას ემსახურება.

იგი ღვთისმსახურ ადამიანებზე ყო-ველთვის მალულად გაბრაზებული იქნე-

ბა. რისიც მას სჯერა (რომელიც სიცრუეა) და სიცრუის გამო ხმამაღლა ვერ ამბობს, ამის სიმართლის მსგავსად გამოსაჩენად ძალ-ღონეს არ იშურებს და მის დასამტკიცებლად გამჩენზე იფიცება . იგი თავს ყოველთვის ისე აჩენს, ვითომც მართალია. იგი შენიღბულია, ჩასაფრებულია, დაუნდობელია, ყოველთვის გაურკვევლობაშია, რადგან დავალებულია, სიმართლე სიცრუით შენიღბოს, რადგან, როგორც მოგახსენეთ, სატანას ემსახურება. თუ ძლიერი არ იქნები, ის ციხეს შიგნიდან გაგიტეხს, შენ კი ძილის ბურანიდან ვერ გამოხვალ, დაიმახსოვრე გამოფხიზლება გჭირდება.

არსებობს ასეთი გამონათქვამი: „ან ისეთი იყავი, როგორიც ჩანხარ, ან გამოჩნდი ისეთი, როგორიც ხარ“. ადამიანებს,

რომლებიც ისეთ სახეს აჩენენ, როგორიც სინამდვილეში არ არიან, მუნაფიყები ჰქვიათ. სრულყოფილი მორწმუნები, ვერცერთ შემთხვევაში, ასეთი ვერ იქნებიან (არც უნდა იყვნენ).

ყველა ურწმუნო მუნაფიყი არ არის, ასევე, არც ყველა მუნაფიყია ურწმუნო, მაგრამ მუნაფიყებს ისეთი თვისებები გააჩინიათ, რომელიც შეამივით ერევაზოგიერთის ღვთისმსახურებებში – რწმენაში, ხასიათში და ა.შ. ვლინდება. ყველა ასეთი თვისების ფესვები ადამიანთა გულშია და რა სამწუხაროა, რომ ასეთნი ძალიან გაპევრდნენ და მათ „განათლებულნი“ ჰქვიათ.

ალლაპის შუამავალი (ს.ა.ს) ბრძანებს: „არსებობს 4 თვისება, რომელიც ადამიანს მუნაფიყად აქცევს, აქედან ადამიანს ერთიც რომ გააჩნდეს, ის მანამდე მუნაფიყია, სანამ ეს თვისება ექნება:

1. თუ იგი მასზე მიბარებულ ამანათს შელახავს და უყურადღებოდ მოექცევა;
2. საუბრისას ტყუილს იტყვის;
3. თუ იგი მიცემულ სიტყვას შეცვლის და გვერდს აუვლის;
4. თუ უსამართლო მტრობას გააგრძელებს. (ბუჭარი, იმან, 24; მუსლიმ, იმან, 106)

ყველაზე მეტად საშიში და საფრთხილოა მუნაფიყი, რომელიც ჩვენთვის ყველაზე ძვირფას ამანათს - ისლამს შელახავს, თავისი თავის ისეთი ჩვენებით, თითქოს ისლამის საუკეთესო მიმდევარია. ასევე, ყველაზე საშიში და საფრთხისმომცველია უდიდესი ალლაპისა და შუამავლის სახელით დაფიცებული ტყუილი. და ასევე ყველაზე დიდი დარღვევა და სიტყვის გატეხვა - უდიდეს ალლაპზე მიცემული სიტყვის გატეხვაა. და ბოლოს ყველაზე სახიფათო მტერი - რელიგიას (ალლაპისა და შუამავლის ბრძანებებს) ამოფარებული მტერია, რომელიც ზურგის მხრიდან გესვრის.

მუნაფიყი შეცდომას არასდროს აღია-

რებს, აშკარად მოგატყუებს, გაგაკვირვებს, ცოდვას აშკარად გააკეთებს. თავს ყველაზე მეტად მშრომელად, მცოდნედ მოგაჩვენებს, იტრაპახებს, ყოველთვის ყველასთან შეცდომის ნახვას შეეცდება და მისი აზრით, ყოველთვის მართალი იქნება. ძალიან სამწუხაროა, მაგრამ ამას ბევრჯერ ახერხებს.

ყოველთვის მისი სურვილით ისაუბრებს, მაგრამ თუ წინააღმდეგობა შეხვდება და გამოჩენდებიან ადამიანები, რომლებიც მას სიცრუეში ამხელენ, ის თავის ნათქვამებს უმალვე უარყოფს და თავის მართლებას დაიწყებს, რომ მე არ მითქვამს, როგორც ჩანს, თქვენ ჩემი ნათქვამი სწორად ვერ გაიგეთ. თუმცა თქვენ რას გაიგებთ, გასძახებს მედიდურად და თავს მეფედ წარმოიდგენს, სხვებს კი არაფრად ჩააგდებს.

ნამდვილად მორწმუნე ადამიანს, ასეთებისგან თავის დასაცავად უდიდესი ალლაპისა და შუამავლის (ს.ა.ს.) ბრძანებების ცოდნა და მათზე მიყოლა ანუ იმ საზღვრების შიგნით ყოფნა, რაც უდიდესმა ალლაპმა დაგვიწესა, დაეხმარება. აი

ადამიანს, ჭეშმარიტი გზით სიარული და გადარჩენა, მხოლოდ ამ პარამეტრებით შეუძლია. გადმოგცემთ ყურანის რამდენიმე აიათს, რომლებიც მორწმუნე ადამიანმა უნდა იცოდეს, რათა ეს გზა ადვილად იპოვოს. ძვირფას ყურანში უდიდესი ალლაჰი ბრძანებს:

„როცა მორწმუნენს მოუხმობენ ალლაჰისკენ და მისი შუამავლისკენ, რათა განსაჯოს მან მათ შორის არსებული, ამბობენ: „შევისმინეთ და გმორჩილებთო!“ უეჭველად, ისინი არიან ნეტარნი!“

„ვინც ემორჩილება ალლაჰს და მის შუამავალს, შიში აქვს ალლაჰის და ეკრძალვის, სწორედ ეგენი არიან ნეტარნი!“ (ნური 24/51-52)

„მორწმუნე კაცს და მორწმუნე ქალს გადაწყვეტილების მიღებისას არ აქვთ არჩევანი, თუ ალლაჰმა და მისმა შუამავალმა უკვე მიიღო გადაწყვეტილება. და ის, ვინც ეურჩება ალლაჰსა და მის შუამავალს, ცხად გზააბნევაშია ჩავარდნილი!“ (აჭზაბი 33/36)

„უთხარი შენ (მუჰამმედ): თუ გიყვართ ალლაჰი, გამომყევით მე, რომ ალლაჰმა შე-

გიყვაროთ თქვენ და შეგინდოთ ცოდვები თქვენი, რადგან ალლაჰი შემწყნარებელი და მწყალობელია!“ (ალი-იმრანი 3/31)

„ესაა ალლაჰის საზღვრები. და ვინც მორჩილებს ალლაჰს და მის შუამავალს, შეიყვანს იმას სამოთხეში, სადაც ძირს მდინარეები მოედინება, იქ დარჩებიან სამუდამოდ, და ესაა უდიდესი ნეტარება!“

„ვინც აღუდგება ალლაჰსა და მის შუამავალს, და გადავა მის (ალლაჰის) საზღვრებს, მას იგი შეიყვანს ცეცხლში, სადაც სამუდამოდ დარჩება და მისთვისაა სასჯელი დამამცირებელი!“ (ნისა 4/13-14)

„ვინც ჰმორჩილებს შუამავალს, უეჭველად, ის ალლაჰის მორჩილია. და ვინც შეგაქციოს სახე, მაშ, არ წარგვიგზავნიხარ შენ მათდა გუშაგად!“ (ნისა 4/80)

ვისაც ალლაჰი უყვარს, შუამავალიც ეყვარება, მისი ნათქვამი, მოწონებული და ნამოქმედარი შეუყვარდება და სუნნეთის გზას არასდროს გადაუხვევს. ძვირფასი შუამავალი (ს.ა.ს) ბრძანებს:

„ნარღვნის მოახლოებისას არეულობას, ცუდი და უცოდინარი, ვითომ „განათლებული“ სწავლულები მოაწყობენ“. (დარიმი, მუქადდიმე, 34;)

„ისინი ადამიანებს ღვთიურ წიგნთან პატიუჟებენ, სინამდვილეში ასეთი წიგნების არაფერი ვაეგებათ“. (ებუ დავუდ, სუნნეთ, 31/4765.)

„...მერე არ შეითვისეს იგი, სახედრის იგავის დარია, რომელიც ზიდავს წიგნთა კრებულს...“ (ჯუმა 62/5)

„...უეჭველად, მათგან უმეტესი უვიცობით გზას აცდნენ თავიანთი ვნებებით...“ (ენდამ 6/119)

და თუ ასეა, მოდით:

„როცა არსებობს გზა სწორი,

გზას ნუ გაივლით მთა-გორით“.

სულიერი ქმითა:

წერილისა და სიხარულის

ტანიარებაა

სულიერი ძმობა ისეთი ფაქტი ერთობაა, რომელიც პასუხისმგებლობას, დაფასებასა და თავგანწირულობას მოითხოვს. ძმობა ისეთი სათუთი გრძნობაა, რომელიც ადამიანებს შორის ყოველგვარ განსხვავებას, სოციალურ თუ ეკონომიკურ უპირატესობას არად მიიჩნევს და მათ, მთელი გულით, სამყაროს დიადი გამჩენის ნინაშე წარდგენის განცდას უძლიერებს. ძმობა ისეთი ფაქტი ერთობაა, რომელიც პასუხისმგებლობას, დაფასებასა და თავგანწირულობას მოითხოვს. გამომდინარე აქედან ისლამი, როგორც ზოგადსაკაცობრიო რელიგია, საზოგადოების წევრებს მოუწოდებს, იყვნენ ერთმანეთის პატივისმცემელნი და გაიზიარონ ერთმანეთის წუხილი თუ სიხარული. აქვე აღსანიშნავია უკეთოლშობილესი მუჰამმედ შუამავლის (ს.ა.ს.) პადისი, რომელიც ერთმანეთის მიმართ სულიერი ძმების ვალდებულებებს ნათლად ასახავს: „მუჰამმედის მუსლიმის ნინაშე ხუთი მოვალეობა აკისრია: ურთიერთმისალმება, ავადმყოფობის დროს ერთმანეთის მონახულება, მიცვალებულის დასაფლავების დროს ურთიერთდახმარება, დაპატიუებისას სტუმრობა და ცხვირის დაცემინებისას „იერპამუქელლაპ“ - ის თქმა (ანუ აღლაპი იყოს შენი მოწყალე). (ბუპარი, ჯენაიზ 2. მუსლიმ, სელამ. 4)

ურთიერთმისალმება

მისალმება საზოგადოებრივი სიმშვიდისა და ბედნიერებისთვის გულითადი ვედრებაა. საზოგადოებრივი ცხოვრების

თვალსაზრისით, ურთიერთმისალმება სიმშვიდისა და ნდობის სიმბოლოა. ისლამი, რომელიც სულიერი ძმების ურთიერთმისალმებას ცხოვრების ნაწილად მიიჩნევს, მისალმებაზე პასუხის გაცემას უფრო მნიშვნელოვან სულიერ პასუხისმგებლობად აფასებს. უზენაესი ალლაპი სურა „ნისას“ 86-ე აიათში ბრძანებს: „და როცა სალმით გესალმებიან, იმაზე უკეთესით მიესალმეთ ან ისეთივე დაუბრუნეთ.“ უეჭველად, ალლაპი ყველა საქციელზე პასუხს აგებინებს.

ურთიერთმისალმება ამქვეყნად სულიერი ძმების მიერ ერთმანეთისთვის აღვლენილი ვედრებაა, ხოლო საიქიოში - ბედნიერი ცხოვრების სურვილის გამოხატულება. მისალმება ყველზე ხეირიან ქმედებად მიიჩნევა. ერთ-ერთმა თანამიმდევარმა შუამავალს ს.ა.ს. ჰკითხა: „რომელია ისლამში ყველაზე ხეირიანი და ლამაზი საქციელი?“ მან მიუგო: „ადამიანების გამასპინძლება და მათზე გულთბილი მისალმე-

ბა“. (ბუჭარი, იმანი, 20. მუსლიმ იმანი 63)

ავადმყოფობის დროს მონახულება

ავადმყოფის მონახულება შეიძლება ორი მხრიდან განვიხილოთ. ავადმყოფი, განცდილი ტკივილების გამო, მორალურ მხარდაჭერას და ნუგეშს საჭიროებს. გამომდინარე აქედან, მორნმუნების მიერ ავადმყოფის მონახულება, როგორც ვალდებულება, ასევე მსახურების პასუხისმგებლობაა. ვინაიდან ავადმყოფობის დროს პიროვნება მორალურად ძალიან დაცემულია. მონახულების შემთხვევაში ავადმყოფი გრძნობს, რომ ის ძვირფასი პიროვნებაა და ხალხს უყვარს. სწორედ ასეთი მორალი დადებით ზეგავლენას ახდენს მის ავადმყოფობაზე და გამოჯანმრთელებას აჩქარებს.

ავადმყოფის მონახულება მნიშვნელოვანია ასევე, იმ თვალსაზრისით, რომ ჯანმრთელმა ადამიანმა უნდა ნახოს, თუ რას განიცდის, დაავადების გამო, შენუხებული,

საკუთარ თავთან, მარტოდ დარჩენილი პიროვნება. ავადმყოფი და დადარდიანებული ადამიანების გულებში არსებულ წუხილსა და ტკივილს მხოლოდ მათი მონახულების შემთხვევაში გავიგებთ. გამომდინარე აქედან, ავადმყოფებისა და დადარდიანებულ-დამწუხერებული ადამიანების მონახულება და მათთვის შეძლებისდაგვარად დახმარების გაწევა, ერთმანეთის მიმართ, მუსლიმების მნიშვნელოვანი მოვალეობაა. ავადმყოფის მომნახულებელმა, ერთი მხრივ, იგი უნდა დაღოცოს, ხოლო მეორე მხრივ, საკუთარი ჯანმრთელობის გამო, უზენაესი ალლაჰის წინაშე მადლიერება უნდა გამოხატოს.

მიცვალებულის დასაფლავების დროს დახმარება

ისლამის მიერ ნაბრძანები და საზოგადოებრივ ღვთისმსახურებათაგან ერთ-ერთი, გარდაცვლილი სულიერი ძმის წინაშე უკანასკნელი მოვალეობების შესრულებაა. პიროვნება, მიცვალებულის დაკრძალვაზე დასწრებით, ახლობლების ტკივილს გაიზიარებს, რაც ადამიანური მოვალეობაა. მიცვალებულის განსასვენებელი ლოცვის შესრულებით და საფლავამდე გაყოლით რელიგიური მოვალეობა შესრულებულად ჩავეთვლება.

მიცვალებულის განსასვენებელი ლოცვის შესრულებაში ადამიანებისთვის დაკისრებული ღვთიური ვალდებულების შესრულება დევს. ვინაიდან უკეთილშობილესი შუამავალი (ს.ა.ს.) პრძანებს: „თუკენ დედამიწაზე უზენაესი ალლაჰის მოწმეები ხართ. კისთვისაც კეთილ მოწმეობას განეკო, მათთვის სამოთხე სავალდებულო გახდება...“ (ბუჭარი, ჯენიაზ, 86. მუსლიმ ჯენიაზ 60), მორნმუნე სულიერი ძმის მიერ გარდაცვლილის განსასვენებელი ლოცვის შესრულება, მისი კეთილი საქმეების დამოწმება და დაკრძალვა „ფარძი ქიფაედ“ მიწნეული ვალდებულებაა, რაც იმას ნიშნავს, რომ აღნიშნული მოვალეობების უგულებელყოფა ვალდებულებას საზოგადოების ყოველ წევრს დააკისრებს.

გასვენებაზე დამსწრეთათვის არსე-

ბობს გარკვეული სარგებელი, რაც ძალიან მნიშვნელოვანია. პიროვნება, გარდაცვლილის ნახვით, სიკვდილს იხსენებს და მასში სიკვდილის მოლოდინი იღვიძებს. ვინაიდან ადამიანი, რომელიც ცოტა ხნის წინ ჩვენს-ავით ცოცხალი იყო და უამრავი სურვილები გააჩნდა, დღეს ცოცხალი აღარ არის.

დაპატიჟებისას სტუმრობა

დაპატიჟებისას სტუმრობა სიხარულისა და ბედნიერების გაზიარებას ნიშნავს. პიროვნება ვალდებულია, მასპინძლის ეკონომიური თუ სოციალური მდგომარების მიუხედავად, სრული თავმდაბლობით მიპატიჟება მიიღოს. ეს მორწმუნე ძმებს შორის სიყვარულისა და სიახლოვის გაზრდის საბაზი გახდება.

„ბედნიერება სხვისთვის გაზიარებით უფრო სრულყოფილი ხდება“. აღნიშნული პრინციპიდან გამომდინარე, მორწმუნე ვალდებულია სულიერი ძმის დაპატიჟებას გულისყურით მოეკიდოს და მას ესტუმროს. ადამიანებს სურთ, რომ ბედნიერებისა თუ მწუხარების დროს, მეგობრები გვერდით იხილონ. უფრო მეტიც, ასეთ დროს ადამიანები დიდი ყურადღებით აკვირდებიან იმას, თუ ვინ გაიზიარა მისი ბედნიერება ან მწუხარება.

ცხვირის დაცემინებისას „იერ-ჰუკელლაპ“-ს (ანუ ალლაპი იყოს

შენი მოწყალე) თქმა.

ცხვირის დაცემინება ზოგჯერ ჯანმრთელობის, ზოგჯერ კი მოსალოდნელი ავადმყოფობის მაცნეა. ისე, როგორც ვალდებული ვართ, უზენაესი ალლაპის მიერ ბოძებული ყველა წყალობისთვის მადლიერი ვიყოთ, ასევე, ცხვირის დაცემინების დროსაც, გამჩენს მადლობა უნდა გადავუხადოთ.

თუ ადამიანი სულიერ ძმას ცხვირის დაცემინების დროს ეტყვის „ალლაპი იყოს შენი მოწყალე!“, – ეს იმას ნიშნავს, რომ იგი მის მიმართ ღრმა ინტერესს იჩენს. აღსანიშნავია, რომ ასეთი დამოკიდებულება ძმობას ამტკიცებს და ძმურ სიყვარულს ალამაზებს.

როგორც ვხედავთ, ისლამი მორწმუნეთა შორის ურთიერთობის თითოეულ დეტალს ძალიან დიდი ყურადღებით ეკიდება და ერთმანეთის მიმართ უყურადღებობას გაუმართლებლად მიიჩნევს. ისლამში ძმობის საუკეთესო გამოვლინება ხომ ჯერ კიდევ ენსარებმა და მუჰაჯირებმა გვიჩვენეს. განუკითხაობის ეპოქაშიც კი სულიერი ძმობა ძალზე ეფექტური აღმოჩნდა. ისინი ერთმანეთთან ისე მჭიდროდ დააახლოვდნენ, რომ ერთმანეთს ყველაფერი გაუზიარეს. სწორედ აღნიშნული ძმობის იდეამ დაასრულა გაუტანლობა, შური, ბოლმა, ტომთა შორის მტრობა, მდიდრის მიერ ღარიბის, ძლიერის მიერ სუსტის ჩაგვრა, მედიდურობა და სიძულვილი. ისინი ერთმანეთს უკვე ლუკმაპურსაც კი უყოფდნენ და მიუხედავად იმისა, რომ თვითონაც გაჭირვებას განიცდიდნენ, სულიერი ძმის მოთხოვნილებას დიდი სიხარულით აი, ეს არის სულიერი ძმობა, ეს არის მშვიდი და ნდობით მოცული ურთიერთობა, ეს არის ადმიანის ბედნიერება, ეს არის პიროვნების სიხარულის წყარო, ეს არის საზოგადოებრივი ცხოვრების მაგალითი. შუამავალი მუჰამმედი (ს.ა.ს.) ბრძანებს: „მუსლიმი ძმის მიმართ, არანაირი სიკეთე უმნიშვნელოდ არ ჩათვალო, თუნდაც ეს გულწრფელი ღიმილი იყოს“. (მუსლიმი ბირრი, 144)

କୁଳ ଶମ୍ଭବ କେବେଳାକୁ?

სიტყვა „ჯიპადი“ – არაბული წარმოშობისაა და სწრაფვასა და ძალისხმევას ნიშნავს.

ჯიჰადი ზოგადი გაგებით, ადამიანის მიერ საკუთარი ნებისა და ვნებების დამორჩილებასა და დადგებითისკენ შემოტრიალებას, აღლაპის ბრძანებების ღირსეულად შესრულებას, აკრძალულთაგან შორს დგომას, მუსლიმი ძმებისთვის რჩევა-დარიგების მიცემას, არამუსლიმთათვის ისლამის საფუძვლიანად და დასაბუთებულად ახსნასა და მასში დარწმუნებას, რჯუ-ლის, ნამუსის, სიცოცხლის, სამ-შობლის, შთამომავლობის, ქონების დაცვას, ისლამის გავრცელებისათვის და ამ გზაზე არსებული ყოველ-გვარი დაბრკოლების გადასალახავად, ქონებით, ენით, სხეულით და ყველა სხვა საშუალებით ბრძოლას და მოლევარიობას ნიშნავს.

ამრიგად, სიტყვა
„კიბეადი“ გულიხმობს
ყოველგვარ მცდელობასა
და ძალისხმევას, რომელიც
განეულია ადამიანური ვნებათა
და ნება-სურვილთა დასამორჩი-
ლებლად, აღლაპის კრაფოტილების მო-
საპოვებლად, აღლაპის სარწმუნოების გასა-
მტკიცებლად, პიროვნულ და საზოგადოებრივ
ცხოვრებაში ისლამის სტილის დასანერგად. აქე-
დან გამომდინარე, გადაჭარბებული არ იქნება
თუ ვიტყვით, რომ შუამაგალმა მუჰამედმა (ს.ა.ხ.)
23- წლიანი შუამაგლობის მისით მოღვაწეობის
ხანა. მთოვიანად ამ მიზნის მიღწევას შააორა.

ჯიპადი ჯ-ჰ-დ ფუძისგან შედგება და ჯ-ჰ-დ ფუძის სიტყვა ყურანში 41- ჯერ შემდეგი მნიშვნელობებით გახდება:

1. ყურანის ახსნა

„არ დაემორჩილო ურნწყნებს და მისი (ყურანის) მეშვეობით აწარმოე მათთან დია-
დი ბრძოლა!“ (თურკანი 25/52)

ამ აითში მოცემული ჯანიდ და ჯიპად სიტყვები, ურნმუნოებზე დაუმოჩჩილებლობის შემდეგ, მათზე „ყურანის ახსნის“ სახით არის მოცემული. გამომდინარე აქტებან, აუ მიზანი ყურანის

ახსნაა. ყურანის ახსნა კი ყველაზე დიდი ჯიპა-დია.

2. ლვანლის განევა

„ხოლო რომელთაც იღვანეს ჩვენთვის,
უთუოდ, წარმატებულს ვპერნით ჩვენს გზა-
ზე. უეჭველად, აღლაპი კეთილისმქმნელებ-
თან ერთადაა!“ (აძებებული 29/69)

აიათში მოცემული ზმნა (ჯაჟედუ)
ღვანწლის განევის მნიშვნელობით არის
მოცემული.

ମେହିବା ପ୍ରେରିନୋଦଶି ହେତୁଗାରଣ-
ମନ୍ତ୍ରଲେଖିନୀଲୋ, ମେହିବା ସୁର୍ଯ୍ୟକୁ-
ଢଶି ମନ୍ତ୍ରେମୁଳୋ ସିତ୍ୟସା
,,ଜୀବିତଙ୍କାର“ ଅଲ୍ଲାକେତୀଳ ଗ୍ରୂପ-
ଟ୍ରେ ମୁଖ୍ୟାନ୍ତରୀକରିବା କାମକାରୀରେ
ଗ୍ରୂପଟେ ଦାଲୋକିଲେବେଶ୍ୱରିରେ
ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କର ମନ୍ଦିରକୁଣ୍ଡଳେବିନୀ
ଆରିରେ ଗାମନ୍ୟୁବେନ୍ଦ୍ରାଜିଲୋ.

3. დაძლება

„და ვუანდერძეთ
ადამიანს სიკეთე მშო-
ბლებლის მიმართ. და თუ
ისინი (მშობლები) შენს წი-
ნააღმდეგ იძრძოლებენ,(გაძა-
ლებენ) რომ თანაზიარად გამიხა-
დო ის, რისი ცოდნაც არ გაგაჩნია, არ
ილო მათ. ჩემთანაა თქვენი დაბრუნება
გამცნობთ იმას, რასაც სჩადიოდით! (ან-
9/8 ლოგიტანი 31/15)

ჯ-ჰ-დ ფუძის მქონე სიტყვა ყურანში ორი ლიას დაძალების, იძულების, მნიშვნელობით ს მოცემული.

4. მთელი ძალის გამოყენება

„რომელნიც ძრახვავნენ ნებაყოფლობით
წყალობის გამლებ მორწმუნებს და იმათ,
რომელთაც არაფერი აბადიათ, გარდა თა-
ვიანთი გულმოღვინებისა და ამის გამო
დასცინიან მათ, ალლაპმა დასცინა მათ. და
მათვებისა მწარი სასაკითი!“ (ვაკები 9/79)

ამ და მსგავს აიათებში ჯ-პ-დ ფუძის სიტყვები, მოელი, ყველა ძალის გამოყენების მნიშვნელობით არის მოცემული. (მაგალითები იხილეთ მაიდე 5/53; ენდამი 6/109; ნაჟლი 16/38; ნური 24/53; ფატირა 35/42.)

5. ბრძოლა – ომი

„ჰეი, შუამავალი! შეებრძოლე ურნმუნებს და პირმოთნეებს, იყავი მკაცრი მათ მიმართ. თავშესაფარი მათი ჯოჯოხეთია. და (იგი) რა საზარელი განსასვენებელია!“ (თევზე 0/73; თაპრიმი 66/9)

ამ და მსგავს სხვა აიათებში მოცემული ჯ-ჭ-დ ფუძის მქონე სიტყვები „ომის“ მნიშვნელობით არის მოხსენებული. (ბრძოლის „ მნიშვნელობის მქონე აიათები: ბაყარა 2/218; ალი იმრანი 3/142; ნისა 4/95; მაიდა 5/35,54; ენფალი 8/72,74,75; თევ-ზე 9/16, 19,20,24,41,44,81,86,88; მუპამმედი 47/31; ჰუჯურათი 49/15; მუმთეპინე 60/1; საფო 61/11) რადგან სიტყვა „ჯიპადს“ განვიხილავთ, მინდა ყურანსა და ბრძოლის შესახებ პატარა განმარტება გავაკეთო. ყურანის არცერთ აიათში თავ-დასხმითი ბრძოლა დადებითად არ განიმარტება;

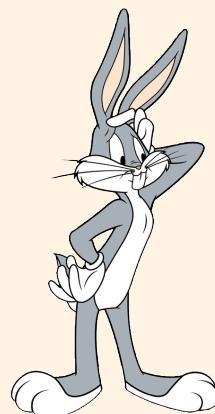
ბრძოლა დაშვებულია მხოლოდ და მხოლოდ თავდაცვის მიზნით. (ბაყარა 2/190, 191, 192, 193; ნისა 4/89-91; თევზე 9/5; ჰაჯი 22/39 მუმთეპინე 60/8-9)

აიათები, რომლებიც ბრძოლის შესახებაა, თითქმის ყველა, მედინაში ჩამოსულ სურებშია მოცემული და თითქმის ყველა მათგანში მხო-ლოდ თავდაცვის მიზნით ბრძოლაზეა საუბარი.

სიტყვა „ჯიპადი“ „შეიარაღებული ბრძოლი“ მნიშვნელობითაც გამოიყენება, მაგრამ გარდა ამისა, ყურანში ბრძოლის მნიშვნელობით სიტყვები, „ყითალ“ და „მუყათელე“ არის გამოყენებული.

არ უნდა დაგვავინყდეს, რომ ყითალში (ომი) მიზანი ადამიანის მოკვლაა, ისლამში ჯიპადის მიზანი ადამიანის მოკვლა კი არა, არამედ მისი გადარჩენაა.

წერილებული მუსიკა

იპოვათ სულათის გოლის 7 განსავავება